

nische vaardigheid of vooroefening en de uitwerking is dikwijls verrassend.
Den Haag.

Dr. J. GERARD MILO.

KLINISCHE EN BACTERIOLOGISCHE DIAGNOSE VAN DIPHTHERIE.

Ik ben prof. VAN CALCAR dankbaar, dat hij, door zijn opmerkingen naar aanleiding van mijn verhandeling over „Latente diphtherie”, mij in de gelegenheid stelt duidelijker te doen uitkomen, dat ook ik praeventieve serum-inspuitingen bij gezonde personen beslist afkeur. Met kracht moet ik evenwel opkomen tegen zijn meening: „dat de serumbehandeling slechts mag worden „toegepast, wanneer klinische diphtherie door biologisch goed gedefinieerde „diphtheriebacillen wordt veroorzaakt”.

Een practicus, die dit standpunt inneemt, zal vele diphtherielijders onnoodig verliezen, terwijl het vinden van streptococcen daar, waar men diphtheriebacillen verwachtte, den werkelijk deskundige niet al te vaak zal overkomen. Dat er van een middel misbruik gemaakt wordt, pleit niet tegen het middel, maar tegen de aanwenders.

Moge ook al „de geneesheer, die bij een patiënt, bij wien hij klinisch de diagnose diphtherie stelt, en wiens ziekte bij bacteriologisch onderzoek blijkt door streptococcen te worden veroorzaakt, een seruminspuiting verricht, daardoor wetenschappelijk „een kunstfout” begaan”, het eventueele nadeel daardoor den lijder toegebracht is oneindig kleiner dan het voordeel den lijder onthouden, indien deze wèl aan diphtherie leed, doch eerst één of — indien men de absolute zekerheid, slechts door dierproeven te verkrijgen, verlangt — meer etmalen later ware ingespoten.

Amsterdam, 31 Maart 1908.

W. POSTHUMUS MEYJES.

BRIEFWISSELING.

TEGENKRITIEKEN.

Een onzer lezers zendt ons het Maart-nummer van het *Tijdschrift voor Veeartsenijkunde* met een beoordeeling van VAN CALCAR's *Immunitetsreacties*, van de hand van dr. L. DE BLIECK, en maakt ons opmerkzaam op diens buitengewoon waardeerend oordeel, dat zoo sterk afwijkt van de aankondiging in ons nummer van 29 Februari gegeven. Hij meent, dat de billijkheid meebrengt, dat wij het artikel van dr. DE BLIECK in ons blad overnemen. Wij kunnen aan dezen wensch niet voldoen. Wij geven de ons toegezonden werken ter beoordeeling aan door ons bevoegd geachte deskundigen en moeten ons tot hun aankondiging bepalen. Om praktische redenen hebben wij den algemeenen stelregel moeten aannemen, tegenkritieken niet te plaatsen.

Wij kunnen dan ook niet voldoen aan het verzoek van den heer E. VAN DIEREN tot opneming van een ons door hem toegezonden, 45 schriftbladzijden lang „Protest tegen de wijze waarop dr. VAN DER SCHEER mijn werk over meelvergiftiging aankondigde”.

De Redactie.
